

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
(από μετάφραση)

Α' : Κείμενο: Ευριπίδη Ελένη, Πρόλογος, 1^η Σκηνή (στ.26-58)

Τα βάσανά μου θα σας ιστορήσω.
Οι τρεις θεές, η Κύπριδα¹¹ κι η Ήρα
κι η Αθηνά, του Δία η θυγατέρα,
σε μια βραχοσπηλιά πήγαν της Ίδης¹²
την πιο όμορφη να κρίνει ο Πάρης. Όμως 30
την ομορφιά μου τάζοντάς του¹³ η Κύπρη
-αν όμορφο λογιέται¹⁴ ό,τι σου φέρνει
τη δυστυχία- και ταίρι του πως θα 'μαι,
κερδίζει το βραβείο. Και της Ίδης
αφήνοντας τις στάνες φτάνει ο Πάρης 35
γοργά στη Σπάρτη, για να με κερδίσει.
Οργίστηκ' η Ήρα που έτσι τη νίκησαν
κι εμπόδισε το γάμο μου μ' εκείνον.
Στου Πρίαμου το γιο δε δίνει εμένα,
παρά το είδωλό μου, φτιάχνοντάς το 40
σαν πλάσμα ζωντανό από τον αιθέρα
κι αυτός θαρρεί πως μ' έχει -κούφια ιδέα-¹⁵
ενώ δε μ' έχει καν. Έπειτα οι γνώμες
του Δία¹⁶ στα πάθη αυτά σωριάσαν κι άλλα
γιατί σήκωσε πόλεμο αναμέσο 45
στη χώρα των Ελλήνων και στους δόλιους
τους Τρωαδίτες, για να ξαλαφρώσει
τη μάνα γη απ' το πλήθος των ανθρώπων
κι ο πιο μεγάλος άντρας της Ελλάδας¹⁷
να γίνει ξακουστός.¹⁸ Εγώ βραβείο 50
παλικαριάς στους Έλληνες και Τρώες
ποτέ δεν ήμουν, ήταν τ' όνομά μου.
Με πήρε στις πτυχές ο Ερμής του αιθέρα
και σκεπασμένη σε Θαμπή νεφέλη
-δε μ' άφησε χωρίς φροντίδα ο Δίας- 55
μ' έφερε στου Πρωτέα εδώ τα σπίτια,
κρίνοντας πως αυτός απ' όλους ήταν
πιο γνωστικός κι αγνό το γάμο μου έτσι
για το Μενέλαο θα κρατούσα. Τώρα

Β' : Ερωτήσεις

- α) Να χωρίσεις το κείμενο σε υποενότητες και να δώσεις πλαγιότιτλους
- β) Να γράψεις το νόημα σε πέντε γραμμές
(4 μονάδες)

1. στίχ. 33-34: ΕΛΕΝΗ. «αν όμορφο λογιέται ό,τι σου φέρνει τη δυστυχία»
Να σχολιάσεις το στίχο αναλύοντας και την επιρροή που δέχτηκε ο Ευριπίδης από το πνευματικό κλίμα της εποχής του.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
(από μετάφραση)

Α' : Κείμενο: Ευριπίδη Ελένη, Πρόλογος, 2^η Σκηνή (στ.83-112)

ΤΕΥΚΡΟΣ1

Το κάστρο ετούτο ποιος εξουσιάζει; Γιατί, από τις στοές και τους ωραίους θριγκούς ² που το κυκλώνουν, για παλάτι άρχοντα πλούσιου μπορείς να το νομίσεις. ³ Άα! ⁴	85
Θεοί, ποιαν όψη αντίκρισα; Κοιτάζω την πολυμίσητη θωριά κακούργας γυναίκας, που ξεκλήρισε κι εμένα κι όλους τους Αχαιούς. Άμποτε να 'χεις την έχθρα των θεών που τόσο μοιάζεις με την Ελένη. Κι αν σε ξένη χώρα δε βρισκόμουν, ⁵ με τούτη τη σάϊτα που αλάθευτα χτυπά θ' αφανιζόσουν, για να γευτείς αυτή τη χάρη, αφού είσαι παρόμοια με του Δία τη θυγατέρα. ΕΛΕ. Γιατί, δυστυχισμένε, όποιος και να 'σαι, μ' αποστράφηκες έτσι και μου δείχνεις μίσος για τα δεινά που 'φερε κείνη; ΤΕΥ. Έσφαλα η οργή με συνεπήρε πιότερο απ' όσο θα 'πρεπεΨ η Ελλάδα βαθιά μισεί, να ξέρεις, την ΕλένηΨ συχώρα με, κυρά, γι' αυτά τα λόγια. ΕΛΕ. Ποιος είσαι και από ποια χώρα εδώ φτάνεις; ΤΕΥ. Ένας από τους Έλληνες τους δόλιους. ΕΛΕ. Γι' αυτό λοιπόν δε στέργεις ⁶ την Ελένη. Ποιος είσαι κι από πού; Ποιος ο γονιός σου; ΤΕΥ. Με λένε Τεύκρο, γιος του Τελαμώννα, - και Σαλαμίνα η γη που μ' έχει θρέψει. ΕΛΕ. Στον τόπο εδώ του Νείλου τι γυρεύεις; ΤΕΥ. Με διώξαν οι δικοί μου απ' την πατρίδα.	90 95 100 105 110

Β' : Ερωτήσεις

1. α) Να χωρίσεις το κείμενο σε υποενότητες και να δώσεις πλαγιότιτλους
β) Να γράψεις το νόημα σε πέντε γραμμές
(4 μονάδες)

2. στίχ. 106: ΤΕΥ. «Ένας από τους Έλληνες τους δόλιους» ΤΕΥΚΡΟΣ1

Το κάστρο ετούτο ποιος εξουσιάζει;
Γιατί, από τις στοές και τους ωραίους
θριγκούς² που το κυκλώνουν, για παλάτι
άρχοντα πλούσιου μπορείς να το νομίσεις.³
Άα!⁴

Θεοί, ποιαν όψη αντίκρισα; Κοιτάζω
την πολυμίσητη θωριά κακούργας
γυναίκας, που ξεκλήρισε κι εμένα

κι όλους τους Αχαιοούς. Άμποτε να 'χεις
την έχθρα των θεών που τόσο μοιάζεις
με την Ελένη. Κι αν σε ξένη χώρα
δε βρισκόμουν,⁵ με τούτη τη σαίτα
που αλάθευτα χτυπά θ' αφανιζόσουν,
για να γευτείς αυτή τη χάρη, αφού είσαι
παρόμοια με του Δία τη θυγατέρα.

ΕΛΕ. Γιατί, δυστυχισμένε, όποιος και να 'σαι,
μ' αποστράφηκες έτσι και μου δείχνεις
μίσος για τα δεινά που 'φερε κείνη;

ΤΕΥ. Έσφαλα η οργή με συνεπήρε
πιότερο απ' όσο θα 'πρεπε Ψ η Ελλάδα
βαθιά μισεί, να ξέρεις, την Ελένη Ψ
συχώρα με, κυρά, γι' αυτά τα λόγια.

ΕΛΕ. Ποιος είσαι και από ποια χώρα εδώ φτάνεις;

ΤΕΥ. Ένας από τους Έλληνες τους δόλιους.

ΕΛΕ. Γι' αυτό λοιπόν δε στέργεις⁶ την Ελένη.

Ποιος είσαι κι από πού; Ποιος ο γονιός σου;

ΤΕΥ. Με λένε Τεύκρο, γιος του Τελαμώννα,
-και Σαλαμίνα η γη που μ' έχει θρέψει.

ΕΛΕ. Στον τόπο εδώ του Νείλου τι γυρεύεις;

3. ΤΕΥ. Με διώξαν οι δικοί μου απ' την πατρίδα.

Να σχολιάσεις το στίχο αναλύοντας το θέμα του πολέμου όπως
εμφανίζεται στον Ευριπίδη.

(4 μονάδες)

4. Ποιον αφηγηματικό τρόπο χρησιμοποιεί ο ποιητής; Τι πετυχαίνει μ'
αυτό; (Να αναφερθείς και στην αντίθεση με την 1^η σκηνή του προλόγου)
(6 μονάδες)

5. α) Γιατί ο Ευριπίδης διάλεξε τον Τεύκρο κι όχι κάποιο άλλο πρόσωπο
για τη συνάντηση με την Ελένη;

β) Να μιλήσεις για τη συναισθηματική κατάσταση του Τεύκρου
(6 μονάδες)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
(από μετάφραση)

Α΄ : Κείμενο: Ευριπίδη Ελένη, Β΄ Επεισόδιο, 4^η Σκηνή (στ.979, 1046-1080)

ΘΕΟΝΟΗ: Η τύχη σου όμως κρέμεται από μένα	979
.....	
ΜΕΝΕΛΑΟΣ: Δε θα προσπέσω εγώ στα γόνατά σου	1046
μήτε θα κλάψω. Τα έργα μου στην Τροία	
θα ντρόπιαζα δειλιάζοντας, κι ας λένε	
πως κλαίνε κι οι γενναίοι όταν τους βρίσκουν	
οι συμφορές. Ωραίο ετούτο, αν είναι	1050
ωραίο· όμως εγώ θα προτιμήσω	
τ' αντρίκειο θάρρος. Αν σωστό λογιάζεις,	
να σώσεις έναν ξένο που γυρεύει	
τη γυναίκα του πίσω, τότε δωσ' την	
και σώσε τον· αλλιώς η δυστυχία	1055
για με δε θα 'ναι η πρώτη, αλλά κι εσένα	
θα σε λένε κακιά. Στον τάφο απάνω	
θα ριχτώ του γονιού σου και θα πω όσα	
κρίνω για μένα αντάξια και δίκαια	
κι όσα κενθήσουν την καρδιά σου. Γέρο,	1060
που κατοικείς στο πέτρινο αυτό μνήμα,	
τη γυναίκα μου δωσ' μου, τη ζητάω·	
στην είχε στείλει ο Δίας να τη φυλάξεις	
για μένα. Είσαι νεκρός, το ξέρω, κι ούτε	
μπορείς να μου την πάρεις πια, μα ετούτη	1065
ποτέ τον τιμημένο της πατέρα	
που από τον Κάτω Κόσμο τον καλούμε,	
δε θα δεχτεί να τον κακολογήσουν·	
έχει τη δύναμη βοηθό γι' αυτό. Βοηθό σε κράζω,	
βαθύσκιωτε Άδη· πλήθος έχεις λάβει	1070
κορμιά για την Ελένη απ' το σπαθί μου·	
πήρες την αμοιβή σου τώρα ή φερ' τους	
στη ζωή πάλι, ή ετούτη ανάγκασέ την	
να γίνει απ' τον ενάρετο γονιό της	
ακόμα πιο καλή και να μου δώσει	1075
τη γυναίκα μου. Αν μου το αρνηθείτε,	
θα πω όσα δεν φανέρωσ' η Ελένη. Πρώτα	
μάθε, τ' ορκίστηκα να πολεμήσω	
τον αδελφό σου κι ένας απ' τους δυο μας	
θα σκοτωθεί· ξεκάθαρα το λέω.	1080

Β΄ : Ερωτήσεις

1. Να γράψετε την περίληψη σε 50 περίπου λέξεις.
(4 μονάδες)
2. Πόσες σκηνές έχει το Β΄ Επεισόδιο και γιατί καθυστέρησε τόσο η αναγνώριση των ηρώων;
(4 μονάδες)
3. α) Να βρείτε στίχους με διαχρονικό περιεχόμενο καθώς και μερικές μεταφορές.
β) Ποιο είναι το δίλημμα της Θεονόης; (Να εμβαθύνετε στην απάντησή σας)
(6 μονάδες)
4. α) Τι ζητά ο Μενέλαος από τη Θεονόη και με ποιον τρόπο;
β) Να χαρακτηρίσετε τον Μενέλαο όπως παρουσιάζεται εδώ.
(6 μονάδες)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

(από μετάφραση)

Α΄ : Κείμενο: Ευριπίδη Ελένη, Β΄ Επεισόδιο, 4^η Σκηνή (στ.979, 987-1021)

ΘΕΟΝΟΗ:	Η τύχη σου όμως κρέμεται από μένα	979
.....		
ΕΛΕΝΗ:	Ικέτισσα, ω! παρθένα, σου προσπέφτω και σε παρακαλώ απ' της δυστυχίας τη θέση αυτή, για μένα και για κείνον, να μην τον χάσω, τώρα που τον βρήκα.	990
	Στον αδελφό σου μην το μαρτυρήσεις πως ήρθε ο άντρας μου έλα, γλίτωσέ τον, σε ικετεύω, την παλιά σου ευσέβεια για χάρη του αδελφού σου μην προδώσεις κερδίζοντάς του την ευγνωμοσύνη	995
	με ταπεινές κι άδικες πράξεις. Πάντα μισεί ο Θεός τη βία και προστάζει ν' αποκτούν όλοι δίκαια τ' αγαθά τους. Ας μη ζητάει κανείς άδικα πλούτη.	1000
	Ο ουρανός κι η γης είναι για όλους και πρέπει μες στο σπίτι του καθένας τα καλά να συνάζει, όχι το ξένο βιος στανικά να κλέβει. Στο γονιό σου μ' έδωσεν ο Ερμής να με φυλάξει	1005
	-καλό απ' τη μεριά, κακό απ' την άλλη- για τον άντρα μου εδώ που με γυρεύει- Πώς θα με πάρει, άμα χαθεί; Ο Πρωτέας σ' ένα νεκρό μια ζωντανή θα δώσει; Το θεό και το γονιό σου ρώτα: θέλουν ό,τι ο καθένας έχει, πάλι πίσω	1010
	να του το δώσουν ή όχι; Βέβαια θέλουν. Μη χαριστείς στον άδικο αδελφό σου, το δίκαιο πατέρα σου αδικώντας. Προφήτισσα είσαι, στους θεούς πιστεύεις. Το δίκιο θ' ατιμάσεις του γονιού σου.	1015
	κι έναν κακό αδελφό θα ευχαριστήσεις; Ντροπή για σε τα θεία να τα γνωρίζεις, τα τωρινά και τα μελλούμενα, όλα, και να μην ξέρεις τη δικαιοσύνη. Με δέρνουν δυστυχίες, λύτρωσέ με, την τύχη μου έτσι λίγο βοηθώντας.	1020

Β΄ : Ερωτήσεις

1. Να γράψετε την περίληψη σε 50 περίπου λέξεις.
(4 μονάδες)
2. Πόσες σκηνές έχει το Β΄ Επεισόδιο και γιατί καθυστέρησε τόσο η αναγνώριση των ηρώων;
(4 μονάδες)
3. α) Να βρείτε στίχους με διαχρονικό περιεχόμενο καθώς και μερικές μεταφορές.
β) Ποιο είναι το δίλημμα της Θεονόης; (Να εμβαθύνετε στην απάντησή σας)
(6 μονάδες)
3. α) Τι ζητά η Ελένη από τη Θεονόη και με ποιον τρόπο;.
β) Να χαρακτηρίσετε την Ελένη όπως παρουσιάζεται εδώ.
(6 μονάδες)